

OBSERVATORI TERRITORIAL DE GANDIA

NEWSLETTER TRIMESTRAL

Càtedra de Pensament Territorial
Joan Noguera

Diversitat demogràfica, reflex de la Gandia del present	02
Gandia suma cada any més places per a turistes	04
Gandia i la Xarxa d'Espais Naturals Protegits	06

Públic objectiu	08
Fonts i metodologia	09

DIVERSITAT DEMOGRÀFICA, REFLEX DE LA GANDIA DEL PRESENT

“Convivència multicultural a Gandia: una realitat consolidada amb un 25% d'estrangers”

Gandia és una ciutat amb una clara vocació d'acollida, fruit tant de la seua activitat socioeconòmica com turística. El municipi es consolida com un espai de convivència multicultural, on les persones procedents de diversos orígens han trobat un lloc on viure i desenvolupar els seus projectes de vida. L'evolució de la població segons el lloc de naixement i la nacionalitat, especialment durant el període 2021-2024, permet comprendre millor com ha canviat i s'ha diversificat la composició social al territori.

Segons les dades representades en la Figura 1, la població resident a Gandia s'ha mantingut relativament estable pel que fa a la proporció de persones nascudes al mateix municipi (al voltant de 35.000), a altres llocs de la Comunitat Valenciana, resta de l'Estat i la procedent de l'estranger. Tot i que les xifres no mostren grans oscil·lacions, s'observa una presència continuada i significativa de població nascuda fora d'Espanya, la qual constitueix una part rellevant del conjunt dels residents.

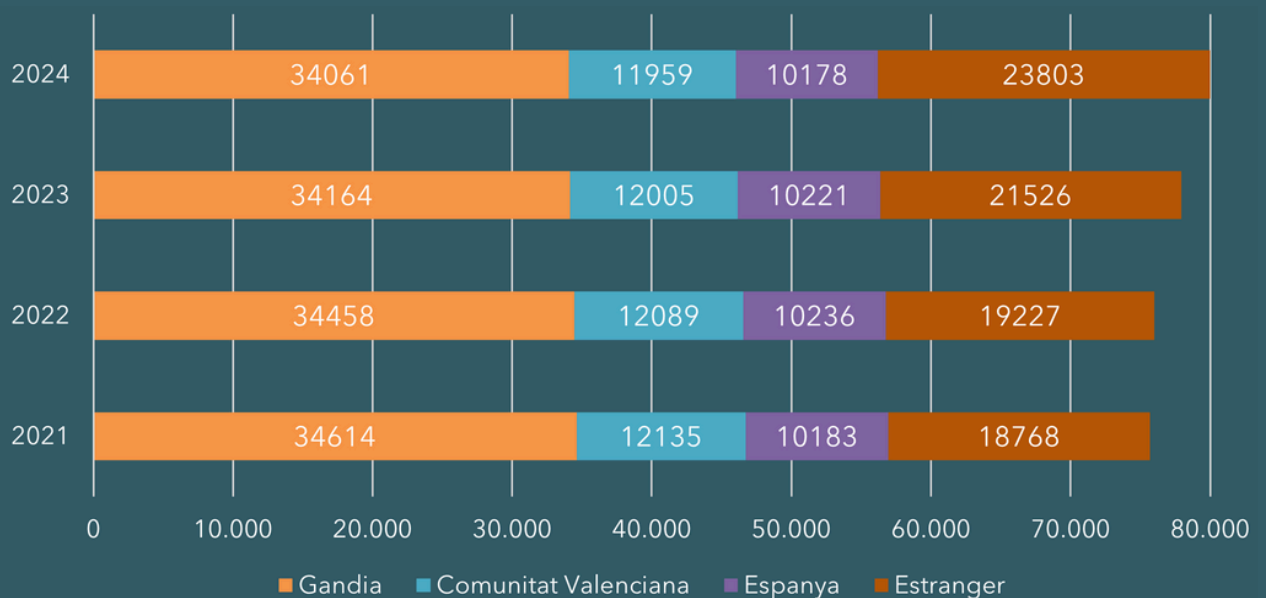

Fig 1. Evolució i relació entre el lloc de naixement i el lloc de residència (2021 - 2024). Font: INE.

La Figura 2 il·lustra aquesta nova realitat, indicant que el 23,53% de la població de Gandia, l'any 2024, és d'origen estranger. La gran majoria (76,47%) continua sent de nacionalitat espanyola, però dins del segment estranger hi ha una gran varietat de procedències.

LA DIVERSITAT DEMOGRÀFICA ES CONSOLIDA A GANDIA

“Convivència multicultural a Gandia: una realitat consolidada amb un 25% d'estrangers”

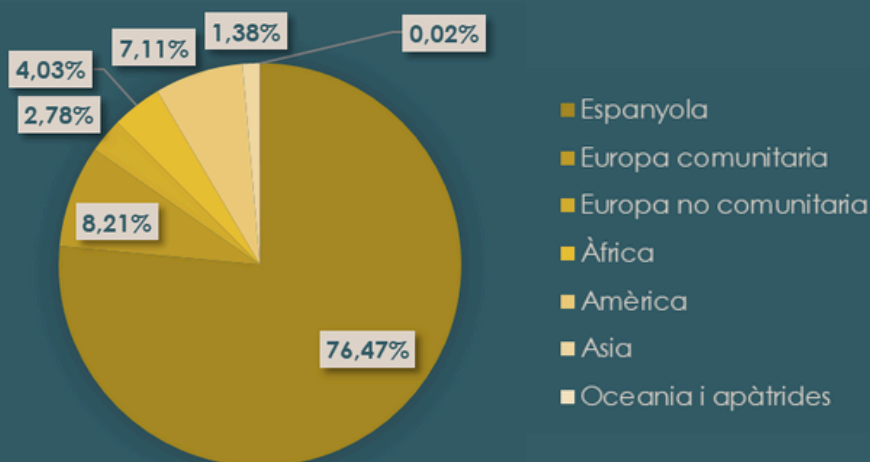

Fig. 2. Població estrangera resident a Gandia en 2024. Font: INE.

La presència d'Amèrica Llatina com a principal origen de la població estrangera respon a factors com la proximitat cultural i lingüística, la presència de xarxes familiars prèvies i les possibilitats d'accés a la nacionalitat espanyola. Aquesta situació facilita l'arrelament d'aquests col·lectius a l'entorn local i en el teixit productiu i social de Gandia.

La Figura 3, reflexa les principals nacionalitats existents l'any 2024. Destaca la presència de ciutadans colombians (2.619 persones) seguit de població procedent del Marroc (2.517 persones). Altres col·lectius destacats són els búlgars, argentins, francesos, així com els ucraïnesos.

Principals nacionalitats 2024					
Colòmbia	Marroc	Bulgària	Argentina	França	Ucraïna
2.619	2.517	2.302	1.310	1.225	1.201

Fig. 3. Principals nacionalitats de residents a Gandia (2024). Font: INE.

Aquest fet suposa una gran riquesa cultural i social, si bé planteja reptes importants en l'educació, la sanitat, els serveis socials inclusius, així com la cohesió comunitària. La realitat demogràfica reflecteix una societat diversa per compartir un mateix espai de vida. Al futur, caldrà reforçar les polítiques d'inclusió i garantir l'accés equitatiu als recursos i serveis que faciliten la inclusió per tal de garantir la integració i la igualtat d'oportunitats.

GANDIA SUMA CADA ANY MÉS PLACES PER A TURISTES

“L’oferta d’allotjaments i places turístiques a Gandia no ha parat de créixer, amb l’apartament com a protagonista absolut”

El turisme és una de les principals activitats econòmiques tant de la ciutat de Gandia com de la comarca de La Safor.

Aquesta situació és clarament visible, per exemple, en l’evolució d’allò que es coneix com l’oferta turística bàsica (és a dir, l’allotjament i la restauració). Cal diferenciar-la d’altres tipus d’oferta, com pot ser “l’oferta complementària” i que s’orienta cap a altres activitats com pot ser l’oci i l’esbarjo dirigit als turistes i els visitants.

En atenció amb l’oferta d’allotjaments, val a dir que entre l’any 1996 i el 2022 (últim any amb publicació de dades oficials), el nombre total d’allotjaments va passar d’un total de 1.591 a 2.365 (Fig. 4). Les dades reflecteixen un creixement constant del 49%.

	1996		2007		2013		2019		2022	
	Allotjaments	Places	Allotjaments	Places	Allotjaments	Places	Allotjaments	Places	Allotjaments	Places
Hotels	20	3.650	24	5.322	23	5.165	27	5.842	27	6.230
Hostals	2	58	3	74	5	220	4	82	4	95
Pensions	-	-	-	-	2	38	3	44	3	53
Apartaments	1.566	8.693	1.557	8.162	1.455	8.211	2.539	14.235	2.329	13.234
Camping	3	1.122	2	1.777	2	1.703	2	1.423	2	1.423
Total	1.591	13.523	1.586	15.335	1.487	15.337	2.575	21.626	2.365	21.035

Fig 4. Número d’allotjaments i places turístiques a Gandia. Font: Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana a partir del Registre de Turisme de la Comunitat Valenciana.

Dominen les places en apartaments, amb un pes aproximat del 63% del total de places d’allotjaments. Les places als hotels també augmentaren (passant de 3.650 a 6.230 entre els anys 1996 i el 2022), amb un pes relatiu més baix (del 27% al 29%). No obstant això, des de l’any 2022 fins al 2025 s’han obert dos nous hotels que pujaran un total previst de 430-500 noves places (més cinc noves instal·lacions en tramitació). Sembla clar que una de les estratègies empresarials i turístiques en les quals es vol basar Gandia al futur, passa per l’augment d’aquest tipus d’oferta, ja que s’entén que té una major repercussió laboral i de despesa.

Els càmpings mostren dades estables (2 allotjaments des del 2000), davallant el seu pes relatiu (del 0,19% al 1996 al 0,08% en 2022 del total d’establiments). En tot cas, l’oferta creixerà l’any 2025-2026 (en previsió). Si ens centrem exclusivament en nombre de places, entre 1996 i 2022 creixeren un 55,6%, passant de 13.523 a 21.035 (Fig. 5).

GANDIA SUMA CADA ANY MÉS PLACES PER A TURISTES

“L’oferta d’allotjaments i places turístiques a Gandia no ha parat de créixer, amb l’apartament com a protagonista absolut”

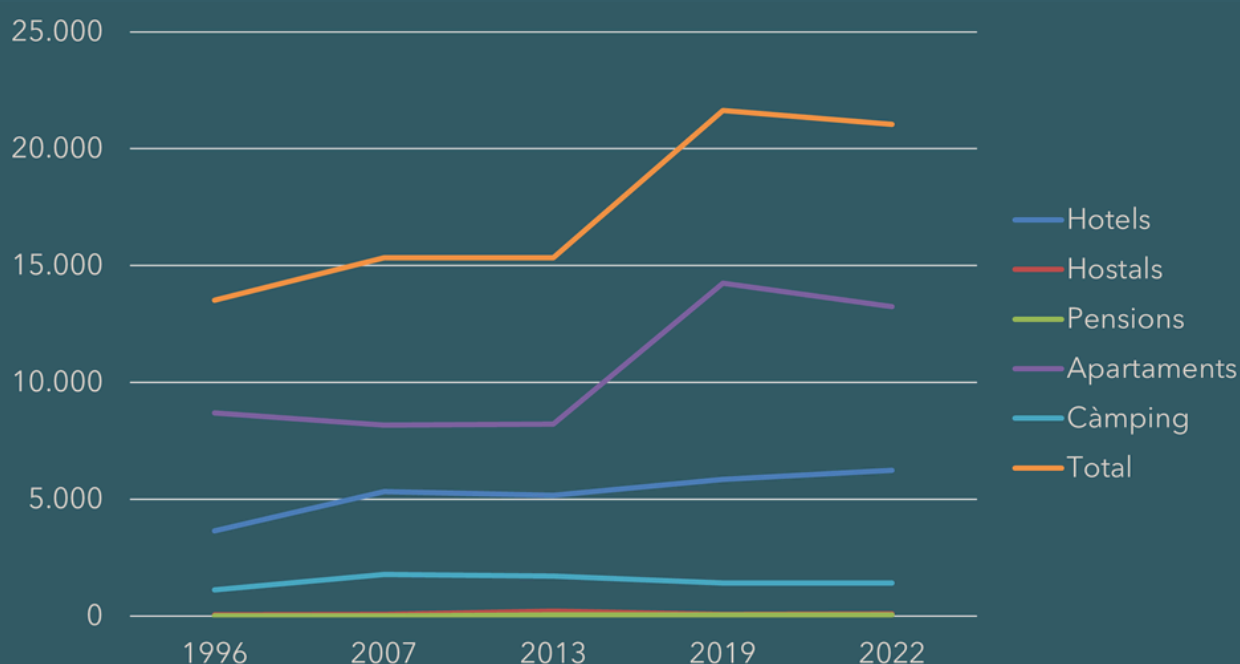

Fig 5. Evolució del número de places. Font: Elaboració pròpia a partir de dades del Portal Estadístic de la Generalitat Valenciana

De fet, s’observa un pic important al 2021 amb 22.539 places. Els apartaments concentren, de nou, el major pes, amb un mínim del 52% (2009), un màxim que supera el 67% (1997) i un total de 13.234 places al 2022 (el 63%). L’augment és del 52% respecte l’any 1996 (cal dir que els habitatges d’ús turístic s’analitzaran als propers estudis).

En atenció a les places d’hotel, aquestes han crescut de 3.650 a 6.230, amb un pes relatiu de 5,5 punts inferior que al de l’any 2006, assolint un màxim de la sèrie històrica del 35,1% (en tot cas, les xifres es troben pendents d’actualització oficial amb els dos nous hotels que s’han obert).

Els hostals-pensions tenen una presència marginal inferior al 1% (a excepció dels anys 2013-2017). Els càmpings, amb 1.423 places es troben estables (si bé prompte es veuran augmentades).

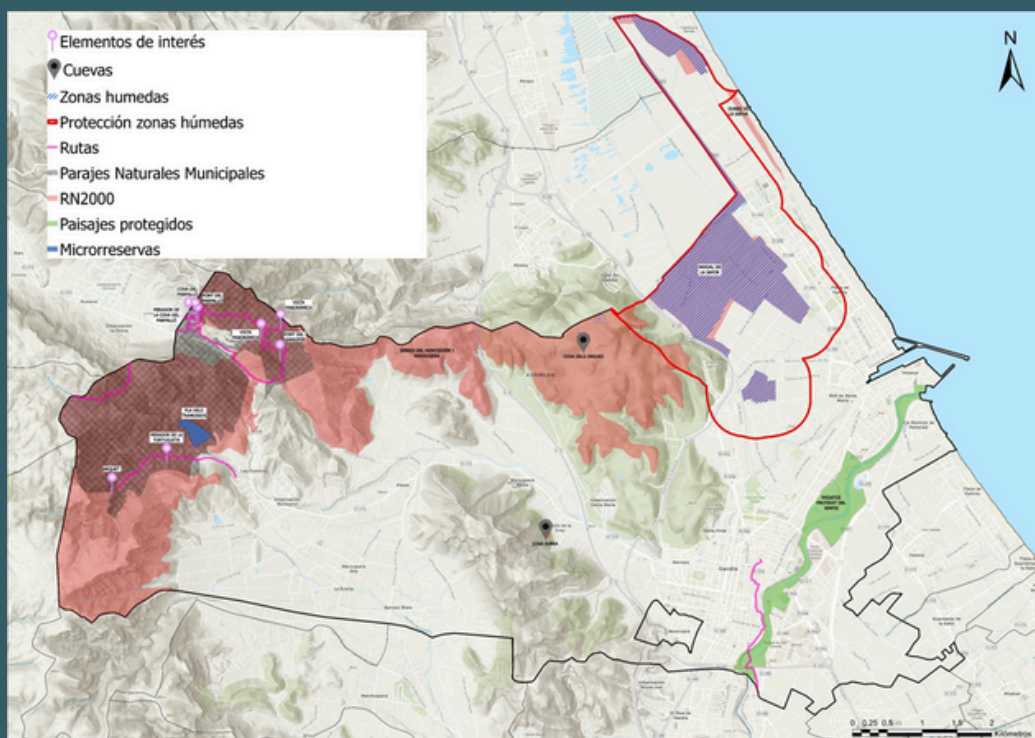
GANDIA I LA XARXA D'ESPAIS NATURALS PROTEGITS

"Gandia i els espais naturals, una simbiosi necessària"

Gandia compta amb una rica i diversa xarxa d'espais naturals protegits de gran valor mediambiental. La suma total d'aquests d'espais és de 1.851,50 ha (el 30,44% del terme municipal)[1].

Compta amb diferents zones incorporades a la Xarxa Natura 2000 (Llocs d'Interès Comunitari -LIC-, Zones d'Especial Conservació per a les Aus -ZEPA- i Zones d'Especial Conservació -ZEC-), a més de microreserves de flora i ecosistemes costaners de gran valor (Fig. 6).

La Xarxa Natura 2000 és una iniciativa europea que conserva espècies i hàbitats amb valor o amenaçats. La xarxa connecta ambients litorals amb zones muntanyoses (sistema d'avencs i galeries que connecten els cims amb els ullals).

FIGURES DE PROTECCIÓ (en Ha.)

Zona d'Especial Protecció per a les Aus (Xarxa Natura 2000)	1.646,57
Llocs d'Interès Comunitari (Xarxa Natura 2000)	1.637,34
Zona d'Especial Conservació (Xarxa Natura 2000)	1.637,14
Paratge Natural Municipal	557,69
Zona Humida Catalogada	267,62
Paisatge protegit	122,41
Microreserva	9,07
Coves	-

Fig 6. Consulta de ENP 2025. Font: ICV i Gva.

GANDIA I LA XARXA D'ESPais NATURALS PROTEGITS

"Gandia i els espais naturals, una simbiosi necessària"

El Paratge Natural Municipal del "Parpalló-Borrell" (2004), comprèn una superfície de 557,69 ha. Permet gaudir d'interessants conques visuals i d'una fauna i flora molt destacades, com pot ser el gat salvatge (*Felis sylvestris*) i la geneta (*Genetta genetta*). En atenció als rapaços tenim l'àguila reial (*Aquila chrysaetos*) i el brúfol (*Bubo bubo*). També hi trobem aus associades a les zones de matoll com la perdiu (*Alectoris rufa*) o el bitxà comú (*Saxicola torquata*). A l'estiu ressalta l'oriol (*Oriolus oriolus*) i l'abellerol (*Merops apiaster*), entre altres. Com a rèptils destaca la serp blanca (*Elaphe scalaris*), la teuladina (*Hemorrhois hippocrepis*) i el fardatxo (*Lacerta lepida*).

Com a zona protegida també tenim la Cova del Parpalló, declarada Bé d'Interès Cultural (BIC) del Paleolític.

La Microreserva del Pla de Tramussos compta amb espècies endèmiques com és el *Teucrium lepicephalum*.

L'Ullal i la Marjal de la Safor són brolladors d'aigua dolça entès com un hàbitat clau per aus com el martinet (*Ixobrychus minutus*), garses (*Ardea purpurea*), la roseta (*Marmaronetta angustirostris*) o el gall de canyar (*Porphyrio porphyrio*). En referència als peixos, hi ha bones poblacions de lises (*Cobitis taenia*), encara que destaca l'endemisme valencià conegut com el samaruc (*Valencia hispanica*).

La Platja de l'Ahuir és l'exemple representatiu del litoral verge amb dunes mòbils i fixades juntament amb les praderies de canyissars d'*Ammophila arenaria* i el lliri de mar (*Pancratium maritimum*), que ofereixen protecció contra l'erosió. Val a dir que no està protegit des d'una legislació ambiental, però sí des del Pla d'Acció Territorial de la Infraestructura Verde del Litoral (PATIVEL).

Gandia compta també amb el Paisatge Protegit del Serpis què, en la seua desembocadura, mostra una unitat paisatgística on s'encreuen els valors fluvials, agraris i els marins. Es conserven trams de ribera amb vegetació autòctona com la salzeda i el canyissar, entesos com a refugis per a la fauna d'aquest ecosistema fluvial.

[1] Notes d'aclariment per la correcta lectura del mapa i de les dades representades.

- S'han pres les dades oficials procedents de la GVA davant mínimes discrepàncies derivades de l'anàlisi cartogràfic.
- Considerar que les superfícies derivades de la Xarxa Natura 2000 són pràcticament equivalents quan no varien entre elles (llevat de la zona d'Ullals de la Marjal de Gandia).
- Encara no existeixen figures que desenvolupen la Xarxa d'Espais Naturals Protegits mitjançant PRUG, per l'existència del Paisatge Protegit del Serpis.

PÚBLIC OBJECTIU

Per dur a terme aquest projecte, és molt important reconèixer i identificar les tècniques i les eines que es troben a disposició de l'equip investigador. Per això, s'identifiquen dos camps o nivells d'estudi que es troben clarament diferenciats:

1. Mètodes estadístics de tipus quantitatiu (descriptius). Tant de fonts primàries com secundàries.
2. Plantejaments de tipus qualitatiu (per exemple, l'ús d'enquestes o entrevistes a experts).

D'igual manera, els models d'investigació poden presentar diverses limitacions. Una de les més importants, és la limitació temporal per a desenvolupar un estudi d'aquest abast i naturalesa. Per exemple, existeix una important dispersió de la informació, on les sèries temporals a vegades són insuficients en el temps per a disposar d'una correcta avaluació.

El model de recerca i d'extracció de dades, depèn en gran mesura de l'accés i disposició de les fonts d'informació de base externa:

- Portal de dades de l'Ajuntament de Gandia
- INE
- PECV
- ARGOS
- IDEVGVA
- Altres fonts estadístiques.

PÚBLIC DIRIGIT DE L'OBSERVATORI

MANCOMUNITAT DE MUNICIPIS DE LA SAFOR AJUNTAMENTS DE LA SAFOR AJUNTAMENT DE GANDIA (REGIDORIES) CONSELLS I ALTRES ÒRGANS CONSULTIUS

- Consell Agrari.
- Consell Animalista de Gandia.
- Consell Assessor de l'Arbratge.
- Consell Consultiu de l'Habitatge.
- Consell de Formació Professional.
- Consell de les Dones.
- Consell de Participació Ciutadana.
- Consell Econòmic i Social.
- Consell Escolar Municipal.
- Consell local de Comerç.
- Consell Sectorial de Benestar Social.
- Consell Sectorial de la Gent Major.
- Consell Sectorial LGTBI.
- Fòrum 21.
- ASSOCIACIONS:
 - Junes de districte i associacions de veïns.
 - Culturals.
 - Mediambientals.
 - Esportives (clubs).
 - Festives.
 - Econòmiques i empresarials.
 - Juvenils.
 - Gent major.
 - Altres organitzacions que es poden sumar.
- Comissió delegada del ple de gestió del territori, urbanisme i serveis urbans.
- Comissió delegada del ple de polítiques socials, salut, drets de ciutadania i esports.
- Comissió delegada del ple de cultura i polítiques educatives i festives.

FONTS I METODOLOGIA

BLOC D'INDICADORS

- SOCIAL, CULTURAL I ASSISTENCIAL
- ECONÒMIC
- AMBIENTAL I TERRITORIAL

TIPUS D'INDICADOR

Desagregació de dades estadístiques d'escala o àmbit local, preferentment comparables, acudint a fonts oficials directes oferides per l'Ajuntament o, si s'escau, per empreses subministradores de determinats serveis.

Incorporació d'estadístiques bàsiques (INE, PECV, Portals/Bancs de dades), representades en forma de taules, gràfics de barres, histogrames, incloent-hi el càlcul elemental de taxes o índexs, quan siga necessari.

Bateria d'indicadors adaptables a models de Pressió-Estat-Resposta (OCDE), Model-Flux-Qualitat (EPA-EAA), a més d'aquells recollits en l'Estudi de Diagnòstic Tècnic de Funcions Urbanes (projecte CIUMED), Agenda 2030 i Nova Agenda Urbana de Nacions Unides. Aquests indicadors serviran de base o de complement en la seua adaptació a altres plans, estudis i diagnòstics *ad hoc*; tots ells necessaris per a la correcta planificació o gestió municipal i del seu territori.

PERIODICITAT

Anual/Trimestral: Necessitat d'actualització periòdica en funció de la publicació de dades i estadístiques oficials.

NOTES IMPORTANTS

L'equip tècnic (Càtedra de Pensament Territorial Joan Noguera -LOCSUS-IIDL-UV), no es fa responsable de la qualitat d'aquelles dades que no provenen dels diferents organismes i/o empreses de subministrament de forma oficial. En cas de demostrar-se l'existència de dades manifestament errònies o contradictòries, es procedirà a la seua eliminació i/o correcció en la pròxima sèrie o publicació. Hi ha altres dades d'utilitat estadística municipalitzada que han estat descartades per la seua manca de sistematització. No obstant això, aquest tipus d'informació ha de ser tinguda en consideració per a millorar la interpretació completa de la realitat local de la ciutat de Gandia.

CRÈDITS

DIRECCIÓ: Joan del Alcàzar I Adrián Ferrandis.

COORDINACIÓ TÈCNICA: José Vicente Sánchez (Geògraf).

COLLABORACIÓ SOCIAL: Enric Sigalat (Sociòleg), Marina Moreno (Grad. Turisme).

COLLABORACIÓ ECONÒMICA: Néstor Vercher (Economista), Marina Moreno (Grad. Turisme).

COLLABORACIÓ AMBIENTAL: Mar Riera (Economista), Adrián Ferrandis (Geògraf). Cartografia de Javier Santamaria (Geògraf).

AJUNTAMENT DE GANDIA

MANCOMUNITAT
de Municipis de la SAFOR

VNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

UVCàtedrès
Càtedra de
PENSAMENT TERRITORIAL
JOAN NOGUERA

UVgàndia

tidl
INSTITUT
INTERUNIVERSITARI DE
DESENVOLUPAMENT LOCAL

locsus